

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. IV. De Cessatione Voti per Irritationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

bus qualia juxta Diana P. 4. Tr. 3. Resol. 10. sunt hæc, *Vovet castitatem*. Si verò omnino sit verborum in memore, ad solam temporalem tenetur juxta statim dicenda. Similiter qui scit se vovisse rosarium, & habitat, an se voluerit obligare ad rosarium quinquagesim, vel sexdecimum, aut ad tertiam ejus partem, solum tenetur ad tertiam partem, quippe quæ nomine rosarii simpliciter appellari solet.

26. Dum nihil certi de obligatione voti haberi potest, minor pars est amplectenda.

27. Ad quid obligetur qui se obligavit ad statim exequendum.

Ad quid ille, qui voto erigunt re, qui non praesent.

28. Votum personale regulariter non est per alium implendum.

29. Sicut est de voto realis.

videlicet vovens ipse non impleverit. Unde c. Licet de voto & l. Si quis cum ff. de pollicitationibus; talia vota seu promissiones dicuntur pertinere ad onera hereditatis, & posse heredem ad ea cogi sub privatione hereditatis. Idem est de voto mixto, quâ parte est reale. Unde si quis voverit peregrinari ad locum sacrum, & ibi offerre aliquod donarium, si vovens sit mortuus non impleto voto, heres ad solum donarium manet obligatus. Nec obstat, quod peregrinationi fuerint impendendi reales sumptus: hoc enim tantum est accessorium ad votum personale peregrinationis.

Petes VI. An votum, quo parentes devotent filios religioni, obliget illos? Resp. certum esse, quod non, nisi filii ad adultam ætatem pervenientes in illud consentiant. Quare Canones & Concilia, quæ significant filios obligari, intelligenda sunt cum prædicta restrictione.

Et mixto, quâ parte est reale. Rosarium de voto peregrinationis, si vovens jam sit defunctus.

30. Qualiter parentes queant filios religioni devovere.

QUESTIO IV.

De Cessatione Voti per Irritationem.

Votis modis cessat obligatio voti. Primum votum conditionale cessat ob non eventum conditionis appositæ. Secundum votum temporale cessat lapsu temporis, v. g. votum castitatis ad annum, cessat elapso anno. Idem est de voto affixi certo tempore, v. g. jejunandi diebus sabbatinis in honorem beatæ Virginis. Plerumque tamen circumstantia temporis seu diei non additur ad finiendam obligationem, sed tamquam terminus, intra quæ impleri, & ultra quem non liceat votum differri exequendum, idque juxta Bonacina de Voto punit. 5. §. 1. n. 11. & alios, quos citat, in dubio est præsumendum. Tertio cessat cessatione materiae, v. g. si materia fiat absolute vel respectu voventis impossibilis, indifferens, sive inutilis, mala, majoris boni impeditiva: hoc enim rerum statu cessat votum, sive absolute, sive pro tempore, quod materia permanet talis. Hæc etiam revocari potest cessatio causa finalis. Quarto cessat votum irritatione. Quinto commutatione. Sexto dispensatione. De quarto modo hac questione agemus, de duobus posterioribus in sequentibus questionibus acturi. Itaque

31. Obligatio voti cessat vel non eveniente conditione appositâ: vel elapso tempore præfixo.

Vel cessante materia.

Vel denique irritatione, commutatione aut dispensatione.

Irritatio voti est annullatio sive cassatio voti facta ab habente desuper potestatem & dominium: illi namque, qui non sunt sui juris, sed perfecte subjecti alteri in omnibus, vel saltem quoad voti materiam, cum in vovendo dependeant ab alterius consensu, censentur vota, quæ ab illis emittuntur, juxta Doctores unanimiter, sive ex natura rei, sive saltem ex jure communi, includere tacitam conditionem, nisi superior, vel is, cuius interest, contradixerit. Quare si hic votum intelligens ei contradicat, votum

32. Quia irritatio voti.

Competit omni habenti potestatem in voluntatem voventis aut materiam voti.

Non requirit causam.

annullet, absolute non fit fieri opus promissum &c. cessabit eo ipso obligatio voti. Irritans autem votum non debet habere aliam causam, quam suum arbitrium, a quo votum dependet, quod nulla lege approbare tenetur. Unde si absque causa irritet, ad summum venialiter peccabit: immo, per se loquendo, ne quidem venialiter, nisi quatenus esse possit actus otiosus.

33. Absoluta irritatio nunquam reviviscit. Secus est de suspensione executionis.

Porro votum semel simpliciter irritatum non reviviscit, ut pote simpliciter extinctum, quantumvis superior postea facultatem det, aut irritationem retractet. Subinde tamen non est absoluta irritatio: sed tantum suspensio executionis, quatenus superior prohibet ad tempus voti executionem, vel quatenus etiam ignorans votum prohibet opus promissum pro aliquo tempore, aut precipit aliquid impossibile. Specialiter autem vota novitiorum tantum suspenduntur a praelatis, in quantum executio esset impedimento probationi. Immo absolute irritari non possunt: cum in illis praelati necdum habeant perfectum jus & damnativam potestatem. Unde, si non profiteantur, voti reviviscunt, durante adhuc tempore, quo vota aliquin obligassent: si autem profiteantur, commutatur in vota professionis. Quavis ex justa causa possint probabilius a praelatis vota novitiorum absolute tolli per dispensationem vel commutationem: cum in illos praelati habeant jurisdictionem.

Qualis, & non irritatio, in vota novitiorum competit praelatis.

Aliud est de commutatione & dispensatione.

34. Omnia religioforum vota a praelato sunt irritabilia.

Hinc sequitur I. omnia vota religiosorum (ad quae licite emittenda non requiruntur positivus superiorum consensus, ut certum est) posse a praelato irritari, ob perfectam in omnibus subjectionem & dependentiam voluntatis subditi a voluntate praelati: sic ut ex communi sensu & usu Ecclesiae, ac interpretatione juris, censetur omnibus illorum votis inesse conditio, nisi superior contradixerit. Excipitur votum religionis strictioris: cum enim transitum ad illam jura permittant, etiam nolent superiore, censentur eatenus religiosum a praelato eximere, & sui juris facere. Ita Marchant To. 2. Tract. 3. Tit. 4. q. d. 5. & alii Doctores passim.

Excepto voto arctioris religionis.

35. Similiter id potest Pontifex.

Unde Pontifex, quatenus habet potestatem dominativam in omnes religiosos voti professionis (ut dicitur disp. seq. quest. 6.) potest similiter tamquam supremus praelatus omnia illorum vota irritare. Aliud est (juxta Doctores communiter apud Castro Palao disp. 2. punct. 2. n. 2. contra nonnullos apud eundem num. 1. quorum sententiam improbabilem censet Lessius dub. 13. n. 81.) de votis reliquorum Christianorum, in quos non habet similem potestatem, quoad omnia, sed tantum jurisdictionem. Idem est de votis subditorum respectu Episcoporum; qui tamen possunt vota clericorum sibi subditorum irritare, in quantum obstant Ecclesiae, cui servantur.

Aliud est de votis reliquorum Christianorum.

36. Possunt ita

Econtra Abbatissae & reliquae Monia-

lium praefata, etsi caseant jurisdictione spiritali ad dispensanda vel commutanda vota, non tantum ea, quae ad gubernationem domesticam spectant, ut post Azorium limitat Castro Palao sup. punct. 8. n. 7. sed etiam quaevis alia irritare possunt per potestatem dominativam, qua Moniales voti plene illis subdiciuntur. Non possunt tamen praelati irritare vota propria, aut illorum irritationem alteri delegare (quod tamen possunt circa dispensationem & commutationem suorum votorum) ibi enim locum non habet potestas dominativa, quae respicit tantum subditos. Extendit autem se facultas irritandi etiam ad vota Papae reservata (secus est de potestate dispensandi) quia etiam in illis materia voti & voluntas subditi est plene sub dominio praelati.

Potes. in irritativa extendit se ad vota Papae reservata. Petes, An praelatus possit irritare votum, quod semel approbavit? Resp. Affir. si necdum sit mandatum executioni, nec confirmatum ab altiore superiore. Ita communiter Doctores. Ratio est: quia per priorem consensum non definit esse superior, nec amittit dominium in subditum; adeo quod licet in fieri, sic etiam in conservari, dependet votum a consensu vel dissentu illius. Si tamen desit causa rationabilis peccabit superior, & quidem juxta Sanchez l. 4. Moral. c. 27. n. 53. Lessius dub. 13. n. 76. & alios moraliter ex generis suo, eo quod materia, etsi sit in potestate praelati, ex ejus consensu sit obstricta Deo, & tamen impediat, ne Deo offeratur. Immo Marchant sup. contra alios communiter putat sine causa, non tantum illicite, sed etiam invalide tale votum irritari: eo quod per datum consensum existimet potestatem irritandi esse restrictam, & religioni sui juris factum. Nihilominus superior non tenetur consentire in votum a praedecessore approbatum, nec graviter peccat illud irritando, etiam sine causa. Immo Suarez l. 6. c. 8. n. 9. & alii non improbabiler sententiam eundem superiore id agendo tantum peccare venialiter: eo quod solum videatur quaedam inconstancia (non autem videtur voti) etiam si materia promissa Deo quidem non offeratur, sed tamen ei non maneat obstricta.

Sequitur II. omnia vota impuberum irritari posse a patre aut habente quasi patriam potestatem, qualis habet tutor, & pater defuncto, mater, si sit tutrix, alias non. Ita communiter Doctores: & colligitur ex c. Muleri 32. q. 2. & c. Nella 20. q. 2. Ratio est: quia ob defectum maturitatis iudicii in impuberibus jura voluerunt omnia eorum vota sic subiecta praefatis, ut semper ipse esset tacita conditio, nisi contradixerit pater, tutor &c. Idem juxta Suarez l. 6. c. 6. n. 23. est de hero, si pupillus careat parentibus & tutoribus. Haec autem vera sunt, etsi voventes retulerint ea vota exequenda post tempus pubertatis: quia equidem habent praedictam tacitam conditionem.

Petes,

39. Vel qui in impubertate vocatus, iam ad pubertatem pervenerit.

Nisi factum ratificet, quod in dubio non presumitur.

40. Puberum vota tantum sunt indirecta ad parentibus irritabilia.

41. Si & vota realia minorennium. Nisi sint de bonis libera dispositionis.

Vel realia in tempus, quo erunt sui juris.

42. Idem quod est de votis famulorum & servorum respectu dominorum.

43. Et votis uxoris respectu mariti.

Petes, An vota ante pubertatem emissa possint adhuc irritari a predictis, postquam pupillus acquisierit pubertatem? Resp. Aff. cum *Marchant sup. Navarro, Diana, Sylvio* & aliis apud *Bassam V. Votum V. n. 13.* quia vota ista erant conditionata, nec tractu temporis istam conditionem amittunt: secus est, si pubes factus votum ratificaverit. In dubio autem presumitur non ratificasse, quia illud est facti: factum autem non presumitur, nisi probetur. Deinde in dubio standum est pro libertate. Porro debet ratificatio procedere ex certa scientia & non ex errore, quo putabat se absolute obligatum. Immo *Marchant sup.* docet votum irritari posse, si renovatio postea fiat ex consideratione prioris facti: ista enim renovatio videtur sequi conditiones prioris voti. Secus est juxta ipsum, si de novo vovisset absque ullo respectu ad prius votum: tunc enim teneat tamquam novum votum a pubere emissum.

Sequitur III. Vota puberum non possunt a parentibus irritari, nisi quatenus disciplinae, familiae & patriae potestati obstant: horum enim vota tantum subsunt parentibus ratione materiae, non ratione domini in voluntatem. Unde irritari non possunt votis religionis, communionis, confessionis &c. Secus est de votis peregrinationum, jejuniorum, saltem multorum, & similibus, quorum executio ad regimen domesticum spectat.

Realia quoque vota usque ad annum 25. aetatis irritari possunt a curatoribus: nam eo usque non habent puberes administrationem. Unde ob oppositam rationem, id locum non habet, si minorennis habeat bona libera a dispositione, scilicet castrensis vel quasi castrensis, aut habeat veniam aetatis. Item juxta *Lessium c. 4. dub. 14. n. 85.* si vota realia relata sint in tempus, quo erunt sui juris: tunc enim non officiant administrationi curatorum.

Sequitur IV. circa vota famulorum & domesticarum herum nihil aliud posse, quam suspendere vota obsequio sibi debito praedictantia, cum in illos non habeat potestatem dominativam. Similiter dominus irritare non potest vota servorum, quae non praedictant obsequio & juri domini: in his enim servi sunt sui juris. Secus est, si praedictant juri, quod in servos habet, & relatiunt tempus, quo domino subduntur.

Sequitur V. maritum posse irritare omnia vota uxoris, quae ipsi, prolibus vel rei familiari incommoda videntur. Secus est juxta *Rodriguez in Summa casuum Tom. 2. c. 92. n. 5. Lessium dub. 15. n. 89. Sylvium 2. 2. q. 88. art. 8. conclus. 7.* & alios de iis, quae marito vel familiae non praedictant, nec libertati administrationi familiae, aut libertati in uxorem: in his enim eorumve exercitio mulier non est subiecta viro, sed in aliis dumtaxat vir est caput mulieris, quae de cetero

est socia, etiam economicè subiecta viro, tamquam socio majori, non sicut famula hero, sed ipsa quoque jus aliquod in familia administranda possidens.

Multorum tamen opinio est, maritum posse irritare omnia vota uxoris, sicut pater vel tutor vota impuberum. Soler equidem in hac sententia communitur accipi votum contingentiae de licentia mariti ab uxore emissum: eo quod vir per datam a se licentiam cedat juri suo, quod alioquin habere supponitur ad irritandum. Si tamen juxta *Sanchez l. 4. Moral. c. 34. n. 17.* post tale votum uxor sacrilegè restituat iterum viro suo integram & expeditam in suum corpus potestatem, poterit vir illud votum irritare: & quidem validè, sed illicitè sine causa, licitè autem cum causa. Econtra uxor illa solum vota mariti potest irritare, quae juri & potestati illius in maritum generant aliquod praedictum, v. g. vota loquorum jejuniorum, austeritatum, actuumque insolitorum, quae illum in eum redderent ad debitum conjugale aut notabiliter violarent mutuum societatem, & domestica officia.

QUESTIO V. De Commutatione Voti.

COMMUTATIO voti est substitutio operis honesti loco alterius Deo promissi sub eodem vinculo. Hoc autem vinculum non tam nascitur ex auctoritate superioris commutantis, quam ex consensu acceptantis, qui censetur sibi imponere obligationem secundi voti, sub conditione tamen, nisi malit redire ad priorem obligationem, quod sibi liberum est (quidquid nonnulli contradicant, quando commutatio est facta in melius) cum totum fiat in favorem obstricti voti, favori autem quilibet renuntiare possit, juxta *c. Statutus in Regularibus.*

Hinc, si saepius facta sit commutatio, potest servari quodvis eorum, in quod facta est, ut observat *Lessius c. 40. dub. 16. n. 111.* Immo consequenter, qui commutationi renuntiavit, potest ad eandem redire, nisi renuntiandi novum votum emittere voluerit, quod etiam reditui ad primum votum aequaliter obstat, ut notat *Suarez l. 6. c. 20. n. 13.*

Ex his tamen non sequitur, quod, si facta commutatione, materia subrogata fiat impossibilis, maneat obligatio, uti secundum dicta semper manet libertas, ad priorem redeundi: nam prima obligatio per commutationem translata est ad determinatam illam materiam, quae subrogata est, ideoque quoad priorem materiam totaliter est extincta, nisi a vovente, privilegio commutationis renuntiante, reassumatur, prout reassumi potest, aliunde ostensum est.

44. Multi tamen marito directam in omnia uxoris vota potestatem tribuunt: Excepto saltem voto continentiae de utriusque consensu emisso.

Vota mariti ab uxore indirectè tantum sunt irritabilia.

45. Quis commutatio voti.

Ea facta est, voventi liberum ad priorem obligationem redire.

46. Vel si saepius facta sit, quodvis eorum in qua facta est, eligens.

47. Non tamen est necesse ad primam materiam redire secundum facta impossibilia.

